

EL TEMPS QUE CORRE per JOAN F. MIRA

Por a l'estat

“La falta d'imaginació és general, civil, i amb un punt de desgana: fins els qui criden ‘independència’ ho fan sense incloure-hi regiments blindats, aviació, marina i representació al consell de l'OTAN. Per alguna raó fosca i profunda als catalans els fa por l'estat.”

La llengua catalana, com les altres, de vegades té ambigüitats insalvables i desesperants. Per exemple la que apareix en aquest títol: podria voler dir que a l'estat (espanyol, per exemple) hi ha por d'alguna cosa, o que ací tenim por de l'estat que tenim (espanyol, per exemple) o, finalment, que la por que hi ha és a tindre un estat. Bé, aquesta és la cosa que vol dir ací: que els catalans tenen, han tingut, i sempre, por de tindre un estat català. Ho recordava fa uns dies, llegint manuscrits per als premis Octubre: el llibre premiat parla d'Àfrica, i de com els africans de cada colònia, a penes sabien llegir i escriure (és a dir, uns pocs africans, a les ciutats), la primera cosa que volien era un estat propi, i després han hagut de mirar si podien convertir aquest estat en nació (no podien). No és exclusiu dels africans: ha passat a tot arreu d'Amèrica, Àsia, Oceania i bona part d'Europa. Tothom que ha pensat que tenia una nació o cosa equivalent, o que al seu tros de terra podia dir-li nació, ha demanat immediatament un estat. Simplement perquè els altres ja el tenien. És una història molt llarga, fa més de dos-cents anys que corre, començà amb els Estats Units d'Amèrica, encara no s'ha acabat, i el resultat són prop de dos centenars de banderes a l'ONU, Andorra i la Xina, Guinea Equatorial i la Federació Russa.

Tothom ha pensat que si tenia una nació havia de tindre un estat, excepte els catalans i molt pocs països més, com ara el País de Gal·les. Quasevol cosa que siga la nació o el nacionalisme (i poden ser moltíssimes coses diferents, bones i roïnes), normalment coincideixen a demanar, quan no en tenen, la major quantitat possible d'estat, si pot ser tota la quantitat. No hi ha nacionalisme ni nació que s'accontente de privar-se d'allò que té tothom: bones fronteres amb barrera i guàrdia, passaport, seu a l'ONU, poc o molt exèrcit si pot ser, ambaixador i tota la resta. I que quan el rei o president viatge a l'estranger el tracten com a cap d'estat. Mireu Arafat i els palestins: no tenen res, estan en la misèria, eren un tros de Jordània ocupat per Israel. Molt bé: la primera cosa que han fabricat és la idea d'estat,

i a penes trepitgen un tros de terra, fan formar la guàrdia amb aire militar. Qui no pot tenir tancs i marina, per falta de terra o per falta de mar, pensa tanmateix: quina llàstima, tanta il·lusió que ens faria. Ho pensa tothom, això, inclosa la República Àrab Sahariana Democràtica, que està formada per un campament al mig del desert. Ho pensen tots els qui pensen que són nació excepte els catalans. Els quals formen, entre les nacions del món i els corresponents nacionalismes, un cas bastant curiós i excepcional. No únic, però interessant per a l'observador: són una nació que no demana un estat, ni se l'imagina, ni segurament el vol.

Recentment, en un discurs doctrinal el sr. Jordi Pujol afirmava: “El nacionalisme de CDC pretén la realització de Catalunya com a nació en el marc de l'estat espanyol”. És segurament com ha de ser, i no pot ser d'una altra manera. En termes de fantasia, que són els importants, significa que el president Pujol no s'ha imaginat mai passant revista a un regiment d'infanteria catalana, ni visitant el vaixell insígnia de la marina catalana, ni rebent ambaixadors de França i d'Espanya al palau presidencial. El sr. Àngel Colom sí que s'ho imagina de tant en tant, a condició de ser ell qui rep l'ambaixador, i després passen les coses que passen. No sé si el sr. Macià, que era militar, s'ho va imaginar alguna vegada, però li va durar ben poc la fantasia. Vull dir que la falta d'imaginació és general, civil, i amb un punt de desgana: fins els qui criden “independència” ho fan sense incloure-hi regiments blindats, aviació, marina i representació al consell de l'OTAN. Per alguna raó fosca i profunda als catalans els fa por l'estat. No els fa por la nació ni l'autogovern, ni molta autonomia, educació, carreteres, conselleries, i mossos d'esquadra amb espadenyes de gala. Els fa por l'estat: convertir la Generalitat en república, els consellers en ministres, els mossos d'esquadra en divisions blindades, i les *golondrines* del port en vaixells de guerra. La veritat és que els ha fet por sempre, d'ençà del temps d'aquell bon home que es deia Ramon Berenguer IV i que mai gosà coronar-se rei de Catalunya. Fins i tot els andorrans, que no tenen port de mar, tenen més fantasia.